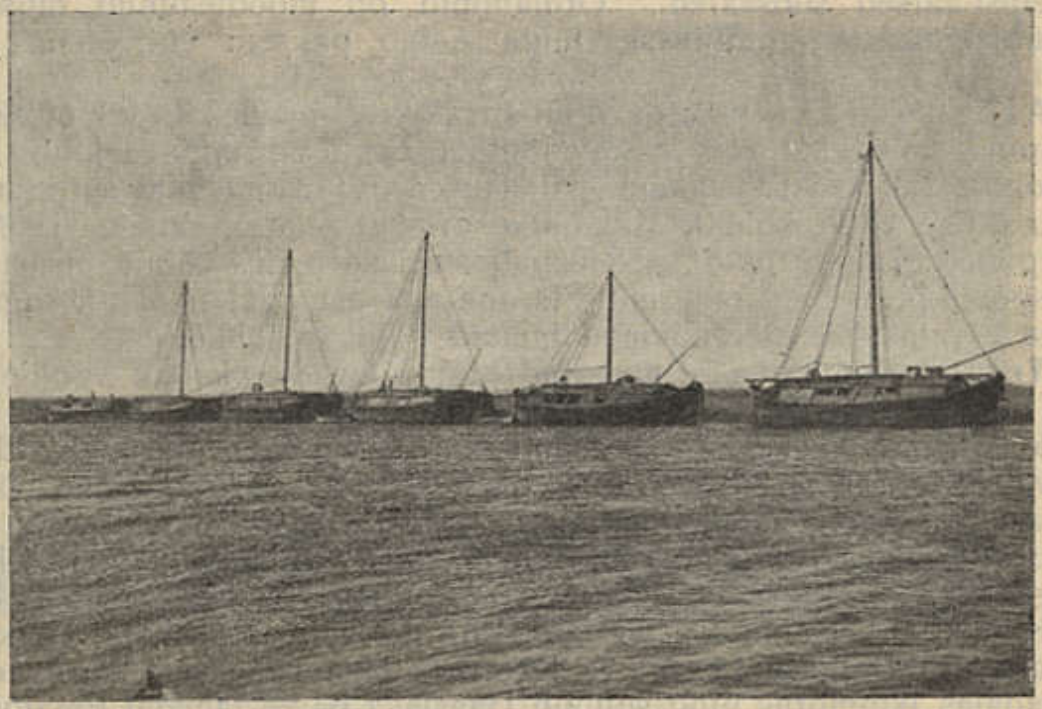
käänaku kakku ja voolab selles sihis kuni Valgesoo külani, kus pöördub uuesti põhja poole, tarvitades voolamisteeks Põlva-Ahja ürgorgu; Kadaja küla kohal käänab ta vähemat lisaorgu mööda kirdesse ja voolab oma alamjooksul keset soist peipsi-äärset madalikku, ühinedes Emajõega 8.3 km ülevalpool selle suubumist Peipsisse. Jõe üldine pikkus kihelkonna piirides on 63.5 km, üldine lang sellel ulatusel 29.2 m ehk 0.46‰. Lang pole siiski mitte ühtlane, vaid väheneb jõe alamjooksul. Kiidjärve mõisa ja Valgesoo küla vahel on kõige suurem lang, voolu kiirus kuni 3 m/sek.; kivide ja madala põhja tõttu tekivad kärestikud, mis on suureks takistuseks metsaparvetamisele. Sellevastu on jõe alamjooksul vool vaevalt märgatav. Jõgi laieneb alamjooksu

E. Witoff'i foto.

150. joon. Emajõe suu Peipsisse.
Alused ootavad puksiiri.

poole; nii on Kiidjärvel ja Valgesoos laius 15—20 m, Akstel ja Läänistel umbes 50 m ja veel enam põhja pool ligi 100 m. Sügavus on samuti vahelduv, keskmiselt igal pool 2—5 m; madalad kohad umbes 1 m sügavusega on Kiidjärvel, veel madalamad Valgesoos Suure ja Väikese Taevaskoja vahel, ning Lääniste küla kohal. Siin on mingil põhjusel tekkinud suurem liivakuhjatis. Võib-olla seisab see ühenduses oruveeru reljeefi ja materjaliga, sest sellel kohal uuristab jõgi otse kõrget moreenmaterjalist veeru.

Kihelkonna edelapiiril jookseb Ahja jõe pahempoolne lisajõgi — Valgjõgi (nimetatakse ka Leevi jõeks), mis suubub Ahja jõkke 0.5 km lõuna pool Koorvere küla. Leevi külas on jõel suurem paisjärv.